

Prof. dr hab. Mirosław J. Leszka

Katedra Historii Bizancjum UŁ

Bibliografia 1992–2016

Książki:

1. *Uzurpacje w cesarstwie bizantyńskim w okresie od IV do połowy IX wieku*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 1999, ss. 148 (Byzantina Lodziensia IV).
2. *Słownik cesarzy rzymskich*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2001, ss. 429; współautorzy Jan Prostko-Prostyński, S. Bralewski, M. Kokoszko.
3. *Wizerunek władców pierwszego państwa bułgarskiego bizantyńskich źródłach pisanych (VIII–I połowa XII wieku)*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2003, ss. 168 (Byzantina Lodziensia VII).
4. *Symeon I Wielki a Bizancjum. Z dziejów stosunków bułgarsko–bizantyńskich w latach 893–927*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2013, ss. 368 (Byzantina Lodziensia XV).
5. *Mieszkańcy stolicy świata. Konstantynopolitańczycy między starożytnością a średniowieczem*, WUŁ, Łódź 2014, ss. 490 (Byzantina Lodziensia XVII); współautorzy A. Kompa, T. Wolińska.
6. *Carstwo bułgarskie. Polityka – społeczeństwo – gospodarka – kultura, 866–971*, WN PWN, Warszawa 2015, ss. 385; współautor K. Marinow.

Redakcje:

1. *Cesarstwo Bizantyńskie. Dzieje – religia – kultura. Studia ofiarowane Profesorowi Waldemarowi Ceranowi przez uczniów na 70 lecie Jego urodzin*, Leksem, Łask–Łódź 2006, ss. 223; współredakcja P. Krupczyński.
2. *Byzantina Europaea. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Waldemarowi Ceranowi*, WUŁ, Łódź 2007, ss. 572; współredakcja M. Kokoszko.
3. T.E. Gregory, *Historia Bizancjum*, tłum. J. Hunia, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2008, ss. 388.
4. *Średniowieczna wizja świata. Jedność czy różnorodność. Idee i teksty*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2009, ss. 259; współredakcja T. Wolińska.
5. *Konstantynopol – Nowy Rzym. Miasto i ludzie w okresie wczesnobizantyńskim*, WN PWN, Warszawa 2011, ss. 751; współredakcja T. Wolińska.
6. *Z badań nad wczesnobizantyńskim Konstantynopolem*, Wydawnictwo UŁ Łódź 2011, ss. 372 (=Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica 87); współredakcja K. Marinow, A. Kompa.
7. *Miasto na styku mórz i kontynentów. Wczesno– i średniobizantyński Konstantynopol jako miasto portowe*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2016, ss. 341 (Byzantina Lodziensia XXIII); współredakcja K. Marinow.

Artykuły naukowe:

1. *Legalizacja władzy uzurpatorów we wczesnym Bizancjum*, Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica 1993, 48, s. 79–93.
2. *Legalization of Usurpers' Power in Byzantium from the Seventh to the First Half of the Ninth Century*, Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica 1996, 56, s. 159–175.
3. *Empress–Widow Verina's Political Activity during the Reign of Emperor Zeno*, [w:] *Mélanges d'Histoire Byzantine Offerts à Oktawiusz Jurewicz à l'Occasion de son Soixante–Dixième Anniversaire*, ed. W. Ceran, Wydawnictwo UŁ, Łódź 1998, s. 128–136 (Byzantina Lodziensia III).
4. *Bułgaria i Chazarzy wobec walk o władzę w Bizancjum w początkach VIII w.*, Balcanica Posnaniensia 1999, 9, s. 49–62.
5. *Cesarzowa Ariadna*, Meander 1999, 54.3, s. 267–278.
6. *Lupicyna–Eufemia – żona Justyna I*, Meander 1999, 54.6, s. 555–562.
7. *Wizerunek władców bułgarskich u Teofanesa i Nicefora*, Slavia Antiqua 1999, 40, s. 203–213.
8. *Armatus: a story of Byzantine general from the 5th century*, Eos 2000, 87, s. 335–343.
9. *Wizerunek władców bułgarskich u Konstantyna Porfirogenety, Genesiosa i Kontynuatora Teofanesa*, Slavia Antiqua 2000, 41, s. 9–25.
10. *Zbrodnie cesarza Fokasa*, Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica 2000, 67, s. 45–58.
11. *Car Piotr w opinii Bizantyńczyków*, Slavia Antiqua 2001, 42, 97–106.
12. *Konstantyna, żona cesarza Maurycjusza*, Przegląd Nauk Historycznych 2002, 1.1, s. 21–32.
13. *Chan Krum i basileus Nikefor I w świetle Περι Νικηφόρου του βασιλέως και πως αφήσιν τα κωλα εν Βουλγαρία*, Slavia Antiqua 2002, 43, s. 35–43.
14. *Aelia Zenonis, żona Bazyliskosa*, Meander 2002, 57.1, s. 87–93.
15. *Cesarzowa Martyna, żona Herakliusza*, Meander 2003, 58. 5–6, s. 447–458.
16. *Rola cesarzowej Teofano w uzurpacjach Nicefora Fokasa (963) i Jana Tzymiskesa (969)*, [w:] *Zamach stanu w dawnych społecznościach*, pod red. A. Sołtysika, OBTA UW, Warszawa 2004, s. 227–235.
17. *Illus Izauryczyk wobec uzurpacji Bazyliskosa*, Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica 2005, 80, s. 45–53.
18. *Kilka uwag na temat śmierci Prebuda, księcia Rynchinów*, Slavia Antiqua 2005, 46, s. 57–62.
19. *Andrzeja Michałka „fascynująca historia” Słowian południowych (uwagi na marginesie książki Słowianie –Słowianie południowi*, Dom Wydawniczy Bellona, Warszawa 2004, s. 280), Slavia Antiqua 2005, 46, s. 148–156; współautor K. Marinow.

20. *Leoncja – żona cesarza Fokasa*, [w:] *Cesarstwo Bizantyńskie. Dzieje–religia–kultura. Studia ofiarowane Profesorowi Waldemarowi Ceranowi przez uczniów na 70 lecie Jego urodzin*, pod red. P. Krupczyńskiego i M.J. Leszki, Wydawnictwo Leksem, Łask–Łódź 2006, s. 169–179.
21. *Образът на българския цар Борис II във византийските извори*, *Studia Balcanica* 2006, 25, s. 145–152.
22. *Obraz wojny w Listach Mikołaja Mistyka do Symeona, władcy bułgarskiego*, *Slavia Antiqua* 2006, 47, s. 9–16.
23. *Konstantynopol w listach Teofilakta, arcybiskupa Ochrydy*, *Vox Patrum* 2006, 26, s. 335–341.
24. *Celi pochoda Nikifora I protiv bolgar w 811 godu*, [w:] *Byzantium, New Peoples, New Powers: the Byzantino–Slav Contact Zone, from the Ninth to the Fifteenth Century*, ed. M. Kaimakamova, M. Salamon, M. Smorąg Różycka, *Historia Iagellonica*, Cracow 2007, s. 55–62 (*Byzantina et Slavica Cracoviensia V*).
25. *Poborcy podatkowi w świetle korespondencji Teofilakta, arcybiskupa Ochrydy*, [w:] *Byzantina Europaea. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Waldemarowi Ceranowi*, red. M. Kokoszko i M.J. Leszka, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2007, s. 359–366 (*Byzantina Lodziensia XI*).
26. *Leon V i chan Krum w świetle fragmentu Chronografii (AM 6305) Teofanesa Wyznawcy*, *Przegląd Nauk Historycznych* 2007, 6, s. 109–117.
27. *Konstantynopol w „Kronice” Marcellina Komesa*, *Vox Patrum* 2008, 28, s. 585–592.
28. *Stracone złudzenia. Religijny kontekst stosunków bizantyńsko–bułgarskich w latach 863–927*, [w:] *Religijna mozaika Bałkanów*, red. M. Walczak–Mikołajczakowa, *Collegium Europaeum Gnesnense*, Gniezno 2008, s. 32–39.
29. *Cesarz w listach Teofilakta, arcybiskupa Ochrydy*, [w:] *Omnia tempus habent. Miscellanea theologica Vincentio Myszor quadragesimum annum laboris scientifici celebranti ab amicis, sodalibus discipulisque oblata*, red. ks. A. Reginek, ks. G. Strzelczyk, ks. A. Żądło, *Księgarnia św. Jacka*, Katowice 2009, s. 170–175.
30. *Kilka uwag na temat losów Illusa Izauryjczyka w latach 479–484*, *Meander* 2007, 42. 1–2, s. 99–107, wyd. 2009.
31. *Teofilakt, arcybiskup Ochrydy – bizantyński pasterz bułgarskiej „trzody”*, *Balcanica Posnaniensia* 2009, 15, s. 87–98
32. *Dzieje Longina, brata cesarza Zenona*, [w:] *Hortus Historiae. Księga pamiątkowa ku czci profesora Józefa Wolskiego w setną rocznicę urodzin*, pod red. E. Dąbrowy, M. Dzielskiej, M. Salamona, S. Sprawskiego, *Wydawnictwo Historia Iagellonica*, Kraków 2010, s. 651–665.
33. *Profesor Waldemar Ceran (7 IX 1936–20VI 2009)*, *Meander* 2007, 42. 3–4, s. 185–189 wyd. 2010.

34. *Pamięć o bitwie pod Adrianopolem (378) w bizantyńskiej historiografii (V–pocz. IX w., Seminaria Kazimierskie 2010, 7, s. 211–221.*
35. *O próbie unowocześnienia Słownika starożytności słowiańskich słów kilka (uwagi na marginesie książki Wczesna Słowiańszczyzna. Przewodnik po dziejach i literaturze przedmiotu, t. 1–2, pod red. A. Wędzkiego, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa 2008, s. 787+287), Byzantinoslovaca 2010, 3, s. 144–154; współautorzy K. Marinow, I. Petrov.*
36. *Dlaczego Bizantyńczycy przegrali bitwę pod Anchialos (917). Wersja Leona Diakona, [w:] In tempore belli et pacis. Ludzie – miejsca – przedmioty. Księga pamiątkowa dedykowana prof. dr hab. Janowi Szymczakowi w 65 –lecie urodzin i 40–lecie pracy naukowo–dydaktycznej, red. T. Grabarczyk, A. Kowalska–Pietrzak, T. Nowak, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2011, s. 409–414.*
37. *Kontrowersje wokół bizantyńskiej polityki Symeona I w latach 893–913, Słupskie Studia Historyczne 2011, 17, s. 19–30.*
38. *Niepokoje społeczne w Konstantynopolu w świetle Kroniki Marcellina Komesa, [w:] Dynamika przemian społecznych w średniowieczu, oprac. T. Grabarczyk, T. Nowak, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2011, s. 71–78.*
39. *Bunt Marcjana w Konstantynopolu (479) [w:] Z badań nad wczesnobizantyńskim Konstantynopolem, red. M.J. Leszka, K. Marinow, A. Kompa, WUŁ, Łódź 2011 (Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica 87), s. 215–225.*
40. *Rola Anicji Juliany w Konstantynopolu końca V – początków VI wieku, [w:] Z badań nad wczesnobizantyńskim Konstantynopolem, red. M.J. Leszka, K. Marinow, A. Kompa, WUŁ, Łódź 2011 (Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica 87), s. 227–228.*
41. *Zemsta(?) Teofanesa – czyli o chanie Krumie i czasie Nicefora I raz jeszcze, [w:] Stereotypy bałkańskie. Księga jubileuszowa Profesor Ilony Czamańskiej, red. J. Paszkiewicz, Z. Pentek, Wydawnictwo Instytutu Historii UAM, Poznań 2011, s. 26–34.*
42. *The Monk versus the Philosopher From the history of the Bulgarian–Byzantine war 894–896, Studia Ceranea 2011, 1, s. 55–70.*
43. *Mikołaj Mistyk, patriarcha Konstantynopola w świetle korespondencji z Symeonem, władcą Bułgarii, Balcanica Posnaniensia 2011, 18, s. 23–33.*
44. *Politikata na knjaz Simeon sprjamo ograbavaneto na Solun ot arabite prez 904 g., Bulgaria Mediaevalis 2011, 2, s. 417–422.*
45. *Konstantyn Wielki i założenie Miasta, [w:] Konstantynopol–Nowy Rzym. Miasto i ludzie w okresie wczesnobizantyńskim, red. M.J. Leszka, T. Wolińska, WN PWN, Warszawa 2011, s. 29–38; współautor M.B. Leszka.*

46. *Ewolucja statusu Miasta. Zarys dziejów Konstantynopola w latach 337–602*, [w:] *Konstantynopol–Nowy Rzym. Miasto i ludzie w okresie wczesnobizantyńskim*, red. M.J. Leszka, T. Wolińska, WN PWN, Warszawa 2011, s. 38–102, współautor M.B. Leszka.
47. *Kształt urbanistyczny Miasta: Uwagi wstępne* [w:] *Konstantynopol–Nowy Rzym. Miasto i ludzie w okresie wczesnobizantyńskim*, red. M.J. Leszka, T. Wolińska, WN PWN Warszawa 2011, s. 102–109.
48. *Wielki Pałac i rezydencje cesarskie*, [w:] *Konstantynopol–Nowy Rzym. Miasto i ludzie w okresie wczesnobizantyńskim*, red. M.J. Leszka, T. Wolińska, WN PWN, Warszawa 2011, s. 109–119.
49. *Byzantion*, [w:] *Konstantynopol – Nowy Rzym. Miasto i ludzie w okresie wczesnobizantyńskim*, pod red. M. J. Leszki, T. Wolińskiej, WN PWN Warszawa 2011, s. 23–28; współautor T. Wolińska.
50. *Cesarz, dwór i poddani*, [w:] *Konstantynopol–Nowy Rzym. Miasto i ludzie w okresie wczesnobizantyńskim*, red. M.J. Leszka, T. Wolińska, WN PWN, Warszawa 2011, s. 234–269; współautor T. Wolińska.
51. *Obraz Konstantynopolja v Paschalnoj Chronike. Predvaritel'nyje zamečanija*, *Bulgaria Mediaevalis* 2012, 3, s. 21–29 [tezy tego artykułu opublikowane zostały w tekście *Obraz Konstantynopolia v Paschalnoj Chronike*, [w:] *Proceedings of the 22nd International Congress of Byzantine Studies*, Sofia, 22–27 August 2011, Sofia 2011, s. 277–278].
52. *Naval Fire/Liquid Fire. Byzantin "Miracle" Weapon and the Question of its Familiarity to the Bulgarians between 7th and 11th century*, *Fasciculi Archaeologiae Historicae* 2012, 25, s. 9–15; współautor M. Kokoszko.
53. *Между Константинополем и Константинополем. Из истории столичного статуса Никеи в XIII в.*, *Balkanica Posnaniensia* 2012, 19, s. 39–49 [rozszerzona wersja artykułu *Nicea – tymczasowa stolica Bizantyńczyków*, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne* 2011, 11.2, s. 211–220].
54. *Boris I – Michail, vladeteljat na Bǎlgarija, v tvorčestvoto na Teofilakt, archiepiskop Ochridski*, [w:] *Bǎlgarsko srednovekovie: obščestvo, vlast, istorija*, red. G.N. Nikolov, A. Nikolov, Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ochridski, Sofija 2013, s. 229–237.
55. *Postawy konstantynopolitańczyków wobec klęsk elementarnych w V–VI w* [w:] *Homo, qui sentit. Ból i przyjemność w średniowiecznej kulturze Wschodu i Zachodu*, red. J. Banaszkiewicza, K. Ilski, Wydawnictwo Instytutu Historii UAM, Poznań 2013, s. 61–70.
56. *The Career of Flavius Appalius Illus Trocundes*, *Byzantinoslavica* 2013, 71, s. 47–58 [wersja polska: *Kariera Flawiusza Appaliusza Illusa Trokundes. Z dziejów obecności izauryjskiej w Konstantynopolu w II połowie V w.*, [w:] *W kręgu ikon władzy, ludzi oraz idei świata starożytnego*, red. W. Kaczanowicz, Agata A. Kluczek, N. Rogosz, A. Bartnik, Katowice 2014, 227–239].

57. *Mieszkańcy Konstantynopola wobec uzurpacji Prokopiusza 365–366*, [w:] *Świat starożytny. Państwo i społeczeństwo*, red. R. Kulesza, J. Rzepka, M. Stępień, E. Szabat, M. Daszuta, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa 2013, s. 420–433.
58. *Симеон И Велики – „полугрък“? Бележки върху значението на израза „emiargos“ у Лютпранда (Antapodosis, III, 29)*, *Bulgaria Mediaevalis* 2013/2014, 4/5, s. 69–73 (wersja polska: *Symeon I Wielki – pół Grek? Kilka uwag na temat znaczenia terminu 'emiargos' (Liutprand z Kremony, „Antapodosis“, III, 29)*, *Balcanica Posnaniensia* 2013, 20, s. 19–24).
59. *Kwestia patriarchatu bułgarskiego w 1. poł. X wieku*, *Vox Patrum* 2013, 33, t. 59, s. 581–590.
60. *Bulgarian Khan Kardam and Byzantine Emperor Constantine VI in the Chronography of Theophanes*, *Palaeobulgarica* 2013, 37. 4s. 53–59.
61. *Longinus of Cardala. Leader of Isaurian Revolt (492–497)*, [w:] *Within the Circle of Ancient Ideas and Virtues. Studies In Honour of Professor Maria Dzielska*, ed. K. Twardowska, M. Salamon, S. Sprawski, M. Stachura, S. Turlej, Kraków 2014, s. 391–398, współautor M.B. Leszka.
62. *Kwestia tzw. Powstania Konstancy i Frużyna w bułgarskiej literaturze naukowej*, *Balcanica Posnaniensia* 2014, 21, s. 5–12.
63. *Wątki religijne w propagandzie wczesnobizantyńskich uzurpatorów. Przypadek Illusa i Leoncjusza (484)*, *Christianitas antiqua* 2014, 6, 188–193.
64. *Zoe, o oczach czarnych jak węgiel – czwarta żona Leona VI Filozofa*, [w:] *Kobiety i władza w czasach dawnych*, red. Bożena Czwojdrak, Agata Kluczek, Katowice 2015, s. 95–112.
65. *Отношение Константинопольского патриарха Николая Мистика к вопросу сбора чрезвычайных налогов с Церкви в пользу государства*, *Paleobulgarica*, 2015, 39.1, s. 86–93
66. *Wojsko pogańskiej Bułgarii w opinii Bizantyńczyków. Wybrane aspekty*, *Vox Patrum* 2015, 35, s. 417–427.
67. *Wątki pogańskie i chrześcijańskie w propagandzie uzurpatorów we wschodniej części Imperium Rzymskiego w IV–VI w.*, *Przegląd Nauk Historycznych* 2015, 14. 1, s. 157–171.
68. *Symeon I Wielki w źródłach starobułgarskich w X wieku (kilka uwag)*, *Slavia Antiqua* 2015, 56, s. 87–99
69. *Rola cara Piotra (927–969) w życiu bułgarskiego Kościoła. Kilka uwag*, *Vox Patrum* 36, 2016, 429–442
70. *Konstantynopolikańskie porty IV–XII w.*, [w:] *Miasto na skrzyżowaniu mórz i kontynentów. Wczesno- i średniobizantyński Konstantynopol jako miasto portowe*, red. M.J. Leszka, K. Marinow, WUŁ, Łódź 2016, s. 5–15.

Artykuły popularnonaukowe:

1. *Bizantyńskie początki europejskich koronacji*, *Mówią Wieki* 1992 (numer specjalny), s. 1–5.

2. *Być cesarzową w Bizancjum*, *Mówią Wieki* 1997, 6, s. 39–42.
3. *Wybór Zofii, czyli kobieta na bizantyńskim tronie*, *Mówią Wieki* 1999, 1, s. 5–9.
4. *Liwia, pierwsza rzymska cesarzowa*, *Mówią Wieki* 2000, 11, s. 32–35.
5. *Mesalina, żona Klaudiusza*, *Mówią Wieki* 2001, 1, s. 37–39.
6. *Faustyna Młodsza, żona Marka Aureliusza*, *Mówią Wieki* 2001, 6, s. 44–45.
7. *Galla Placydia, cesarzowa upadającego imperium*, *Mówią Wieki*, 2001, 7, s. 43–48.
8. *Julia Domna, matka ojczyzny*, *Mówią Wieki* 2001, 12, s. 51–52.
9. *Symeona, władcy Bułgarii, sny o potędze*, *Tygiel Kultury* 2001, 4–6 (64–66), s. 6–10.
10. *Śladami Bizantyńczyków po Tesalonice*, *Mówią Wieki* 2002, 7, s. 51–57.
11. *Synobójczyni i święta*, *Mówią Wieki* 2002, 9, s. 42–46.
12. *Chan Krum – nowy Sennacherim*, *Mówią Wieki* 2003, 6, s. 38–42.
13. *Bazyliissa Teofano*, *Mówią Wieki* 2004, 6, s. 48–52.
14. *Bułgarskie niedole arcybiskupa Teofilakta*, *Mówią Wieki* 2007, 11, s. 21–24.
15. *Pokonałem cię, Juliano. Opowieść o bizantyńskiej damie*, *Mówią Wieki* 2009, 2, s. 9–13.
16. *Bastion wschodniego chrześcijaństwa*, [w:] *Paleologowie. Biografie. Fakty. Drzewa genealogiczne*, Warszawa 2011, s. 6–17; tłum. ros. *Oplot vostočnogo christianstva*, [w:] *Paleologi. Biografii. Gerby. Genealogičeskie dreva*, ZAO–ARIA–AiF, Moskwa 2012, s. 4–17.
17. *Andronik II*, [w:] *Paleologowie. Biografie. Fakty. Drzewa genealogiczne*, Warszawa 2011, s. 26–29; tłum. ros. *Andronik II*, [w:] *Paleologi. Biografii. Gerby. Genealogičeskie dreva*, ZAO–ARIA–AiF, Moskwa 2012, s. 26–28.
18. *Ślady ostatniego rodu imperium*, [w:] *Paleologowie. Biografie. Fakty. Drzewa genealogiczne*, Warszawa 2011, s. 139–141.
19. *Car Simeon Veliki i Vizantia. V zaštita za Preslavskata civilizacija*, *Za bukвите* 2013, 35(40), s. 6.

Przedmowy:

1. *Przedmowa*, [w:] *Średniowieczna wizja świata. Jedność czy różnorodność. Idee i Teksty*, red. T. Wolińska, M. J. Leszka, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2009, s. 7–8; współautor T. Wolińska.
2. *Przedmowa* [w:] *Z badań nad wczesnobizantyńskim Konstantynopolem*, red. M.J. Leszka, K. Marinow, A. Kompa, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2011 (*Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica* 87), s. 5–7
3. *Series Ceranea. Nowe przedsięwzięcie wydawnicze Centrum Ceraneum Uniwersytetu Łódzkiego*, [w:] *Średniowieczne herezje dualistyczne na Bałkanach. Źródła słowiańskie*, opracowanie, przekład i komentarz G. Minczew, M. Skowronek, J.M. Wolski, WUŁ [Series Ceranea 1], Łódź 2015, s. 8–11, współautor K. Marinow.

4. *Przedmowa*, [w:] *Miasto na skrzyżowaniu mórz i kontynentów. Wczesno- i średniobizantyński Konstantynopol jako miasto portowe*, red. M.J. Leszka, K. Marinow. WUŁ, Łódź 2016, s. 3–4, współautor K. Marinow.

Recenzje:

1. Jarosław Dudek, „*Cała ziemia dyrracheńska*” pod panowaniem bizantyńskim w latach 1005–1205, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. T. Kotarbińskiego, Zielona Góra 1999, s. 195 – *Przegląd Historyczny* 2000, XCI, 4, s. 593–595.
2. Idzi Panic, *Ostatnie lata Wielkich Moraw*, Katowice 2000, s. 238, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach nr 1847) – *Kwartalnik Historyczny* 2001, CVIII, 1, s. 87–90.
3. Gennadij Grigorjewič Litavrin, *Vizantija i slawianie (zbornik statiej)*, SanktPeterburg 1999, s. 604, *Aletejja – Slavia Antiqua* 2001, XLII, s. 174–179.
4. Lech Leciejewicz, *Nowa postać świata. Narodziny średniowiecznej cywilizacji europejskiej*, Wydawnictwo Funna, Wrocław 2000, s. 491 – *Przegląd Historyczny*, 2001, XCII. 3, s. 345–348.
5. Lynda Garland, *Byzantine Empresses. Women and Power in Byzantium, AD 527–1204*, Routledge, London, New York 1999, s. 343 – *Przegląd Historyczny* 2001, XCII. 3, s. 348–351.
6. „Protobułgarzy i chrześcijaństwo” – I. Wenedikow, *Prabyłgarite i christianstvoto*, Stara Zagora 1998, s. 239 – *Tygiel Kultury* 2001, 4–6 (64–66), s. 209–211.
7. Marek Wilczyński, *Germanie w służbie zachodniorzymskiej w V w.n.e. Studium historyczno-prosopograficzne*, Kraków 2001, s. 516 – *Przegląd Historyczny* 2001, XCII. 4, s. 483–487.
8. Agata Aleksandra Kluczek, *Polityka dynastyczna w Cesarstwie Rzymskim w latach 235–284*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach nr 1, 1899, Katowice 2000, ss. 169 – *Przegląd Nauk Historycznych* 2002, 1.1, 192–196.
9. Petăr Angelov, *Bălgarija i bălgarite v predstavite na vizantijcite (VII – XIV vek)*, Izdatelstvo „LIK”, Sofia 1999, s. 285 – *Slavia Antiqua* 2002, 43, s. 188–191.
10. Judith Herrin, *Women in Purple. Rulers of Medieval Byzantium*, London 2002 – *Przegląd Nauk Historycznych* 2003, 2, s. 256–260.
11. Paul Stephenson, *Byzantium’s Balkan Frontier. A Political Study of Northern Balkans, 900–1204*, Cambridge University Press, Cambridge 2000, s. 352 – *Przegląd Historyczny* 2003, XCIV 2, s. 211–213.
12. Ivan Božilov, Vasil Gjuzelew, *Istorija na srednovekovna Bălgarija VII–XIV vek*, Sofia 1999, Izdatelska kăšta Anubis, s. 704 – *Slavia Antiqua* 44, 2003, s. 204–209; współautor K. Marinow.

13. V.V. Kučma, *Vojennaja organizacija vizantijskoj imperii*, Aletejja, Sankt–Peterburg 2001, s. 425 – *Slavia Antiqua* 2004, 45, s. 196–199.
14. T. Živković, *Južni sloveni pod vizantijskom vlašću (600–1025)*, Beograd 2002, s. 512 – *Slavia Antiqua* 46, 2005, s. 174–177; współautor F. Spławiński.
15. Izabela Lis, *Święci w kulturze duchowej i ideologii Słowian prawosławnych w średniowieczu (do XV w.)*, Wydawnictwo <<scriptum>> Tomasz Sekunda, Kraków 2004, s. 193 (*Miscellanea Slavica et Balcanica*) – *Przegląd Historyczny* 2005, XCVI, 4, s. 642–645.
16. Jacek Bonarek, *Romajowie i obcy w Kronice Jana Skylitzesa. Identyfikacja etniczna Bizantyńczyków i ich stosunek do obcych w świetle Kroniki Jana Skylitzesa*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2003, ss. 211 – *Przegląd Nauk Historycznych* 2004, 3. 2, s. 195–199.
17. Marcin Pawlak, *Walka o władzę w Rzymie w latach 425–435*, Wydawnictwo Naukowe Grado, Toruń 2004, ss. 214 – *Przegląd Nauk Historyczny* 2005, 4. 1, s. 145–149.
18. Georgi N. Nikolov, *Centralizăm i regionalizăm w rannosrednovekovna Bălgarija (kraja na VII–načaloto na XI v.)*, Akademično izdatelstvo „Marin Drinov”, Sofia 2005, ss. 231 – *Slavia Antiqua* 2006, XLVII, s. 214–217; współautor K. Marinow.
19. Lech A. Tyszkiewicz, *Hunowie w Europie. Ich wpływ na Cesarstwo Wschodnie i Zachodnie oraz na ludy barbarzyńskie (The Huns in Europe. Their Influence on the Eastern and Western Roman Empire and Barbarian Peoples, English summary on pp. 188–190)*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004, pp. 200 (*Acta Universitatis Wratislaviensis* 2695) – *Eos* 2005, CXII, s. 307–309 **(po angielsku)**.
20. Teresa Wolińska, *Sycylia w polityce Cesarstwa Bizantyńskiego w VI–IX wieku*, *Byzantina Lodzienia* VIII, Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2005, 378 – *Byzantinische Zeitschrift* 2007, 100. 1, s. 264–266 **(po angielsku)**.
21. Tomasz Szelağ, *Bitwa pod Adrianopolem*, „Seria Bitwy/Taktyka 8”, Wydawnictwo inforteditions, Zabrze 2006, s. 191 – *Przegląd Historyczny* 2007, XCVIII. 4, s. 605–608.
22. Kamilla Twardowska, *Cesarzowe bizantyńskie 2 poł. V w. Kobiety a władza*, *Historia Iagellonica (Mediterraneum t. III)*, Kraków 2006, ss. 255 – *Przegląd Nauk Historycznych* 2006, 5. 2, s. 260–270.
23. Raszo Raszew, *Simeon Weliki. Sztrichi kym licznostta i delecto mu*, Kama, Sofia 2007 – *Przegląd Historyczny* 2008, XCIX, 2, s. 329–332.
24. Maciej Kokoszko, *Ryby i ich znaczenie w życiu codziennym ludzi późnego antyku i wczesnego Bizancjum (III–VII w.)*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2005, 443 pp. (= *Byzantina Lodzienia* IX) – *Byzantinoslavica*, 2008, LXVI, 1–2, s. 362–363 **(po angielsku)**.

25. Rafał Kosiński, *Konstantynopolitańscy święci mężowie i władza w V wieku po Chr.*, Polska Akademia Nauk, Komitet Nauk o Kulturze Antycznej. Archiwum Filologiczne LVI, Warszawa 2006 ss. 269 – Przegląd Nauk Historycznych 2007, 6, s. 198–202; współautor M.B. Leszka.
26. Daniel Gazda, *Adrianopol 378. Rzeka Frigidus 394*, Bellona, Historyczne bitwy, Warszawa 2007, ss. 185 – Przegląd Nauk Historycznych 2007, 6, s. 202–207.
27. *Byzantine Women: Varieties of Experience 800–1200*, ed. L. Garland, Ashgate, London 2006, ss. 226 (Publications for the Centre for Hellenic Studies, King's College London: 8) – Przegląd Nauk Historycznych 2008, 7.1, s. 217–222; współautor M. Gołuchowska.
28. *Kulturnite tekstove na minaloto. Nositeli, simboli i idei*, kn. I: *Tekstovete na istorijata, istorija na tekstovete. Materiali ot Jubilejnata meždunarodna naučna konferencija v čest na 60-godišnjinata na prof. d.i.n. Kazimir Popkonstantinov, Veliko Tŕrnovo, 29–31 oktombri 2003*, Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ochridski”, Sofia 2005, ss. 266 – *Slavia Antiqua* 2008, 49, s. 235–239.
29. *Barbarzyńcy u bram Imperium, pod red. Stanisława Turleja*, Kraków 2007 – Przegląd Historyczny 2009, C, s. 349–350.
30. *Czasy Jana Chryzostoma i jego pasterska pedagogia, red. Norbert Widok*, Opole 2008 – Przegląd Historyczny 2009, 100. 2, s. 355–356 .
31. Jonathan Shepard, *Nespokojni sŕsedi. Bŕlgaro–vizantijska konfrontacija. Obmen i sŕžitelstvo prez srednite vekove*, perev. L. Genova, Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ochrydski”, Sofia 2007, ss. 231 – Przegląd Nauk Historycznych 2009, 8.1, s. 159–164.
32. Ангел Николов, *Политическа мисъл в ранносредновековна България (средата на IX – края на X век, Парадигма, София 2006, ss. 350 [Ангел Николов, Политическая мысль в раннесредневековой Болгарии (середина IX – конец X вв.), Парадигма, София 2006, 350 стр.] – Byzantinoslavica 2009, 67, 1–2, s. 404–411 (po rosyjsku); współautor K. Marinow.*
33. Tibor Źivković, *Forging Unity. The South Slavs between East and West: 550–1150*, Źigoja Źtampa, Belgrade 2008, ss. 350 – *Slavia Antiqua* 2009, 50, s. 375–379.
34. *Wizantija w sobstwenite ò oczi i w oczite na drugite*, eds. W. Waczkowa, A. Milanowa, C. Stepanow, Izdatelstwo „Gutenberg”, Sofia 2007, ss. 311 – Przegląd Historyczny 2011, 102. 2, s. 383–385.
35. Rafał Kosiński, *The Emperor Zeno. Religion and Politics*, Towarzystwo Wydawnicze „Historia Iagellonica”, Cracow 2010, pp. 289 – *Studia Ceranea* 2011, 1, s. 235–236 (po angielsku).
36. Paweł Filipczak, *Bunty i niepokoje w miastach wczesnego Bizancjum (IV wiek n.e.)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2009 [Byzantina Lodziensia XII] – Przegląd Nauk Historycznych 2011, 10. 1, s. 221–228; współautor M. Kokoszko.

37. Jarosław Dudek, *Pęknięte zwierciadło. Kryzys i odbudowa wizerunku władcy bizantyńskiego od 1056 do ok. 1095*, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2009, ss. 354 – *Przegląd Nauk Historycznych* 2011, 10.1, s. 228–233.
38. *Uczniowie Apostołów Słowian. Siedmiu Świętych Mężów*, ed. Małgorzata Skowronek, Georgi Minczew, Collegium Columbinum Cracoviae, Kraków 2010, pp. 216 – *Balcanica Posnaniensia* 2011, 18, s. 192–197; skrócona wersja tego tekstu ukazała się po angielsku w *Studia Ceranea* 2011, 1, s. 226–228; współautor Kiril Marinow.
39. Christo Trendafilov, *Mladostta na car Simeon*, PAM Păblišing Kămpanii OOD, Sofija 2010, ss. 126 – *Balcanica Posnaniensia* 2011, 18, s. 197–201.
40. A.A. Чекалова, *Сенат и сенаторская аристократия Константинополя IV первая половина VII века*, Наука, Москва 2010, pp. 338 – *Studia Ceranea* 2, 2012, s. 249–254 (**po angielsku**); współautor A. Kompa.
41. N. Gagova, *Vladeteli i knigi. Učastieto na južnoslovianskija vladetel v proizvodstvoto i upotrebata na knigi prez Srednovekovieto (IX–XV v.): recepcijata na vizantijskija model*, Izdatelstvo „PAM Păblišing Kămpanii” OOD, Sofia 2010, ss. 337 (*Istorija i knižnina* — *Balcanica Posnaniensia* 2012, 19, s. 318–321).
42. I.Božilov, *Bălgarskata archiepiskopija XI–XII vek. Spisăkkăt na bălgarskite archiepiskopi*, IK „Gutenberg” Sofija 2011, ss. 159 – *Balcanica Posnaniensia* 2012, 19, s. 316–318.
43. Łukasz Migniewicz, *Kleidion 1014*, Bellona, Warszawa 2013, ss. 212 – *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne* 14, 2013, s. 219–228.
44. Monika Ożog, *Inter duas potestas. Polityka religijna Teodoryka Wielkiego*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2012, pp. 314 – „*Studia Ceranea*” 3, 2013, s. 233–235 (po angielsku).
45. Vladimir Vavřinek, *Ciril a Metoděj mezi Konstantinopoli a Řime*, Vyšehrad 2013, pp. 375 – *Studia Ceranea* 3, 2013, s. 235–236 (po angielsku).
46. Milijana Kajmakamova, *Vlast i istorija v Srednovekovna Bălgarija VII–XIV vek*, Paradigma, Sofija 2011, ss. 340 – *Balcanica Posnaniensia* 2013, 20, s. 239–242
47. Jacek Bonarek, *Bizancjum w dobie bitwy pod Manzikert. Znaczenie zagrożenia seldżuckiego w polityce bizantyńskiej w XI wieku*, Historia Iagellonica, Kraków 2011, ss. 296 [= *Notos – Scripta Antiqua et Byzantina* 7] – *Przegląd Nauk Historycznych* 2013, 12.2, s. 289–293
48. Szymon Olszaniec, *Prosopographical Studies on the Court Elite in the Roman Empire (4th century AD)*, transl. J. Wełniak, M. Stachowska–Wełniak, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2013, pp. 509 – *Studia Ceranea* 4, 2014, s. 304 (po angielsku).
49. *Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian. Seria grecka. Zeszyt 6: Pisarze wieku XI*, tłumaczenie i komentarz Anna Kotłowska, współpraca Alicja Brzóstkowska, Sławistyczny

- Ośrodek Wydawniczy, Warszawa 2013, pp. 370 [=Prace Slawistyczne 137] – *Studia Ceranea* 4, 2014, s. 305 (po angielsku).
50. Georgi N. Nikolov, *Samostojatelni i polusamostojatelni vladenija vǎv vǎzobnovenoto Bǎlgarsko carstvo (kraja na XII – sredata na XIII v.)*, IK „Gutenberg”, Sofija 2011, ss. 255 – *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne* 2014, 15, s. 311–316.
51. Marcin Wołoszyn, *Theophylaktos Simokates und die Slawen am Ende des westlichen Ozeans – die Erste Erwǎhnung der Ostseeslawen? Zum Bild der Slawen In der frǔhbyzantinischen Literatur. Eine Fallstudien / Teofilakt Simokatta i Słowianie znad brzegu Oceanu Zachodniego – najstarsze świadcetwo obecności Słowian na Bałtykiem? Przyczynek do studiów nad obrazem Słowian w literaturze wczesnobizantyńskiej*, Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Kraków 2014, ss. 202 – *Christianitas antiqua* 2014, 6, s. 257–259.
52. Jan Prostko-Prostyński, *Roma–solium Imperii. Elekcja, koronacja i uznanie w Rzymie w IV–VIII wieku*, Wydawnictwo Contact, Poznań 2014, ss. 171 [Bibliotheca Classica et Byzantina] – *Christianitas antiqua* 2014, 6, s. 251–256.
53. *Car Samuil (†1014) v bitka za Bǎlgarija / Tsar Samuil (+1014) in battle for Bulgaria*, ed. Ljudmil Vagalinski, Nacionalen archeologičeski instytut c muzej – BAN, Sofija 2014, ss. 203 – *Przegląd Nauk Historycznych* 2015, 14. 1, s. 209–213.
54. *Chiljada godini ot bitkata pri Belasica i ot smǎrtta na car Samuil (1014–2014)*, red. V. Gjuzev, G.N. Nikolov, Izdatelska Kǎšta „Gutenberg”, Sofija 2015, ss. 262 – *Przegląd Nauk Historycznych* 2015, 14. 2. s. 285–289.
55. Plamen Pavlov, *Vekǎt na car Samuil*, Izdatelstvo „Iztok–Zapad”, Sofija 2014, ss. 230 – *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne* 2015, 16, s. 217–221.
56. Alexandru Madgearu, *Byzantine Military Organisation on the Danube 10th–12th Centuries*, Brill, Leiden–Boston 2013, ss. 212 – *Balcanica Posnaniensia* 2015, 22.2, s. 230–234; współautor B. Cecota.
57. Ilona Czamańska, Jan Leśny, *Bitwa na Kosowym Polu 1389*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2015, ss. 245 – *Studia Ceranea* 2015, 5, s. 379–380.
58. ПРЕДГАР КОМАТИНА, *Црквена политика Византије од краја иконоборства до смрти цара Василија I*, Византолошки Институт Српке Академије Наука и Уметности Посебна Издања Книга 43, Београд 2014, ss. 382 – *Studia Ceranea* 2015, 5, s. 380–381.